

F A T U M E R

Núm. 14
OCTUBRE 1999

500 PTA

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL PI DEL BROI

TELÈFONS D'INTERÈS

<ul style="list-style-type: none"> - Ajuntament de Pinell 977 426 231 - Metge de Pinell 977 426 061 - Guarcia Civil Pinell 977 426 232 - Ambulàncies Creu Roja Gandesa 977 420 697 <li style="padding-left: 20px;">Urgències 977 420 036 - Creu Roja Batea..... 977 430 500 - C.A.P. Gandesa Ambulatori..... 977 420 965 - Ambulatori Tortosa..... 977 500 333 - Hospital Verge de la Cinta 977 519 100 - Hospital de la Santa Creu 977 500 533 - Quinta l'Aliança 977 501 344 	<ul style="list-style-type: none"> - Consell Comarcal Gandesa 977 420 018 - D.A.R.P. Gandesa 977 420 146 - Punt d'informació juvenil 977 420 614 - Estació autobusos Gandesa 977 420 910 - RENFE Móra la Nova..... 977 400 349 - RENFE Tortosa 977 442 625 <li style="padding-left: 20px;">Avaries Telèfon 002 - Avaries llum 977 440 032 - Bombers Urgències..... 977 420 080 - Bombers Consultes 977 420 885 - Farmàcia Pinell..... 977 426 076 - Hospital Móra d'Ebre..... 977 401 811 <li style="padding-left: 20px;">977 401 863 - CEIP Cèsar Martinell..... 977 426 216
---	---

INFORMACIÓ AUTOBUSOS - Hispano Igualadina

	Sortides de Gandesa				Retorn a Gandesa		
	De dilluns a divendres	Dissabtes	Festius		De dilluns a divendres	Dissabtes	Festius
Tarragona	6'30-8'50-15'00-16'50	8'00-8'50-16'50	16'50	Sortida Barcelona	7'00-11'00-16'00	7'00-16'00	7'00
Reus	6'30-8'50-15'00-16'50	8'00-8'50-16'50	16'50	Sortida Tarragona	8'15-12'30-17'15-15'845	8'45-13'30-17'30	8'45
Barcelona	6'20-8'50-16'50	8'50-16'50	16'50	Sortida Reus	8'50-12'45-17'50-19'00	9'00-13'45-17'50	9'00
Alcanyís	10'00-19'00	10'14-19'00	10'00	Sortida Alcanyís	8'00-16'00	8'00-16'00	14'00

Llocs de Sortida:

Barcelona: Corte Inglés Diagonal / Tarragona: Estació d'autobusos / Reus: Estació d'autobusos / Alcanyís: Avgda. d'Aragó, nº 5 / Gandesa: Estació d'autobusos.

Informació: 977 770 698

Informació línies regulars **HIFE 977 440 300**

Del Pinell a Gandesa

Sortida	Arribada	
- 8'50	- 9'05	Laborals
- 13'15	- 13'30	Dilluns a divendres
- 17'05	- 17'20	Laborals

Del Pinell a Tortosa

Sortida	Arribada	
- 7'55	- 8'45	Lectius
- 9'15	- 10'00	Dilluns a divendres
- 9'50	- 10'25	Laborals
- 18'20	- 19'00	Laborals

De Gandesa a Pinell

Sortida	Arribada	
- 9'00	- 9'15	Dilluns a divendres
- 9'35	- 9'50	Laborals
- 13'30	- 13'45	Dimecres, i divendres lectius
- 19'00	- 19'15	Dilluns, dimarts i dijous lectius

De Tortosa al Pinell

Sortida	Arribada	
- 8'15	- 8'50	Laborals
- 12'30	- 13'15	Dilluns a divendres
- 16'30	- 17'05	Laborals

Del Pinell a Móra, per Gandesa amb canvi d'autocar

Sortida	
- 8'50	Lectius

De Móra al Pinell, per Gandesa amb canvi d'autocar

Sortida	
- 13'30	Dimecres i divendres lectius

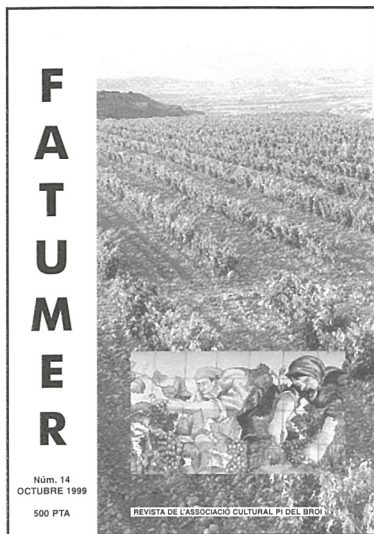
INFORMACIÓ TRENS

Móra la Nova	Tarragona	Barcelona/Sants	
4'00	5'05	6'15	Exp
6'50*	7'47	9'00	CE
8'27	9'25	10'30	CE
12'05	13'05	14'05	Interci.
12'22	13'24	14'29	Delta
14'55	15'55	17'00	Delta
17'49	18'54	20'00	Delta
19'17	20'16	21'30	Delta

Tortosa	Tarragona	Barcelona/Sants	
6'30*	7'38	8'56	Exp
7'45	8'52	10'00	CE
9'15	10'24	11'30	Delta
13'24	14'28	15'35	CE
15'50	16'59	18'05	CE
17'20**	18'27	19'35	CE
18'48	19'55	21'00	CE
19'31	20'54	22'08	Delta

*Els diumenges i els dies 25, 26, 27/12, 11 i 13/04 i 2/05 inicié el recorregut a Reus

*No circula els diumenges ni els dies 25, 26 i 27/12, 1 i 6/01, 10, 11 i 13/04 i 1/05
** Circula de dilluns a divendres. No circula els dies 25, 26/12 i 1/01

XIULETS

- Xiulet al mal ús i manca de respecte als espais públics del poble.
- Xiulet als conductors d'algunes motos, pel soroll que fan a altes hores de la nit.

APLAUDIMENTS

- Aplaudiment al nou espai per rentar els vehicles al costat dels safarejos.
- Aplaudiment al curset de pauma i especialment a les dos mestres. Esperem que hi hagin més curssets (una alumna).

**AJUNTAMENT
DEL PINELL DE BRAI**

**CONSELL COMARCAL
DE LA TERRA ALTA**

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA

SUMARI

Xiulets i aplaudiments	3
Cartes d'opinió	
M'entristeix	4
A Pere de Peret	4
Notícies culturals	
L'escola escriu	5
La Font del Broi	6
Eleccions	7
Dies internacionals i mundials declarats per les Nacions Unides, 1999	
Plats d'ara i abans	
Qui és qui?	8
Campionat intercomarcal de birles 1999	9
Secció d'excursions: "L'Oliver de les Arracades"	10
Entrevista a mossèn Manel Martí Cabanes	11
Oficis antics: Picapedrer	12
Actes de l'Ajuntament	14
Medicina i salut	17
Solució al QUI ÉS QUI?	19
Activitats culturals de l'Associació Cultural Pi del Broi 1998-1999	20

CONSELL DE REDACCIÓ

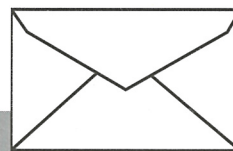
Josep Ramon Alabart, Selvi Alcon, Anna i Marta Martínez, Magda Ferré, Ramon Hernández, Maria Josep March, Lluís Peris, Montse Riba.

Fotografies de portada cedides per Bodegas Corral (finca Altos de Corral) i per Antònia Serres

Tots els articles signats són responsabilitat dels seus autors.

EDITA L'ASSOCIACIÓ CULTURAL "PI DEL BROI"

Impress a Tortosa per Coop. Gràfica Dertosenca D.L. T.- 1436-95

CARTES D'OPINIÓ

M'entristeix

M'entristeix el que està passant en aquest petit poble. Aquest poble que tant he estimat i que tant em decep. M'entristeix que estigui ple de gent tan dolenta i tan covarda, d'aquella que "tira la pedra i amaga la mà".

Tots sabem que el poble va ple d'històries polítiques, d'històries sobre drogues, sobre religions,... **Quin fàstic!**

I el més cert de tot és que per governar en la política hi ha gent que és capaç de tirar infàmies allà on calgui. I així va el món. I així va el petit poble del Pinell, posant pals a les rodes a la gent que vol tirar endavant, a la gent que sí vol "fer poble", a la gent amb iniciativa.

Quan s'adonará aquest poble de tanta "tonteria" i "mala llet"? Sí, "mala llet", no he trobat cap expressió més escaient. El que m'ha acabat de convèncer de tot això, ha estat l'article aparegut en el Fatumer núm. 13, titulat "El problema de la droga". Un article que a l'índex de la revista queda definit com a "carta d'opinió", i que no està signat per ningú: "Alguns pares del Pinell" hi diu. Sí, tirar la pedra i amagar la mà.

No sé qui són aquests "alguns pares del Pinell" que osen afirmar que algú trafica amb droga i n'ofereix als menors, però estic segura que són d'aquelles persones en que l'ètica i la moral només compten a la vida dels altres i no a la seva. Estic segura de que no són cap exemple de moralitat.

Tampoc saben de què parlen, perquè els estudis actuals sobre la droga diuen que prendre drogues "blanes"(*) no té perquè conduir a la consumició de drogues "dures"(*).

No vull acabar sense dir que els articles d'opinió s'haurien de signar. Si, tal com diu a la revista, "tots els articles signats són responsabilitat dels seus autors", de qui és la responsabilitat dels articles que, com aquest del que parlem, no està signat?

Per això, vull fer arribar la meua opinió a la revista el Fatumer: penso que s'ha d'exigir que totes les cartes d'opinió o similars vagin signades, i més quan es tracta d'un article que fa "insinuacions" pejoratives per algú del poble.

Que cadascú es responsabilitzi dels seus fets, de les seves paraules. Que cascú guardi bé casa seva, tan bruta de vegades! Les infàmies demostren el poc seny de qui les diu, la mala entranya, la insatisfacció d'aquestes persones amb la seva pròpia vida. Quina llàstima em fan! Oh, ja no sento ni fàstic!

Marifé Altadill i Espinós
Maig, 1999

(*) Drogues blanques i dures: classificació que ja no s'usa, perquè ja no es considera vàlida. L'alcohol, droga legal, que està a totes les cases, pot ser més perjudicial que altres drogues.

A Pere de Peret

Ja no el veurem al carrer, assegut, davant la porta de casa. Allí passava una bona estona cada dia quan el bon temps ho permetia. Era el seu límit territorial, la casa i el carrer, per això acudien altres persones a seure al seu costat. Ell ja els tenia preparada la cadireta. No sentirem més les seves contalles i records. Ens ha deixat, ràpid i discret, igual que va viure la vida, sense sorolls.

Un infart fulminant se'l va endur en unes hores, però ens ha deixat uns records inesborrables. Pere sabia veure i escoltar, i al llarg dels seus 82 anys va copsar moltes de les coses que passaven al poble, amb la minuciositat del notari, amb dades exactes, sense floritures. Ell no necessitava escriure, perquè tot ho tenia a la memòria.

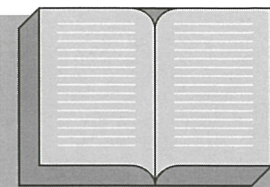
La ceguesa que l'acompanyava des de feia molts anys, com a conseqüència d'una explosió a la guerra, l'obligava a mirar cap endins, cap als records i el passat; però

no era una persona amargada, sinó també preocupada pel present, autònoma dintre de les seves possibilitats. De bon matí, una petita ràdio l'acompanyava i l'informava, des de Ràdio Móra, del que passava a la comarca i al món.

Era sorprenent escoltar-lo, ja que la seva narració no es limitava als fets, sinó també als noms i als cognoms de les persones i a qualsevol dada important. Gràcies a ell he reconstruït un període significatiu de la història del poble. L'any passat, per aquests dies, recordava el nom de les cases bombardejades durant la batalla de l'Ebre. (Fatumer núm.11)

Els seus nebots no li podran llegir la revista que esperava amb il·lusió, però els records i les paraules que ens ha deixat continuaran a les pàgines del Fatumer, i allà on sigui, ens escoltarà. Gràcies Pere.

Antònia Serres Buenaventura

NOTICÍES CULTURALS

CENTRE D'EMERGÈNCIES 1-1-2 DE CATALUNYA

El propassat dia 1 de febrer es va posar en servei a Catalunya el centre d'Emergències 1-1-2 per atendre les situacions d'urgent necessitat dels ciutadans. Es compleix així la decisió del Consell de la Unió Europea, que preveia la utilització del número de telèfon 1-1-2 per a aquesta funció en el conjunt de la Unió.

La funció del centre d'Emergències 1-1-2 de Catalunya és posar en comunicació els ciutadans que necessitin de forma immediata l'assistència policial, sanitària o de bombers amb els serveis operatius que millor poden atendre la seva necessitat, i, si cal, ajudar-los en la formulació de la seva demanda mitjançant serveis de traducció oral de l'anglès, el francès o l'alemany.

TROBADA DE LA GENT GRAN DE LA TERRA ALTA

El dia 5 de juny va tenir lloc la VII Trobada de la Gent Gran de la Terra Alta al Pinell. Els actes van ser:

Missa, visita la poble i al celler cooperatiu, dinar popular al pavelló municipal, amenitzat per la rondalla de Villalba i ball.

EXPOSICIONS

Durant les Festes Majors a la sala de sessions de l'Ajuntament s'ha pogut visitar: una exposició de quadres en relleu, una petita mostra de labors i els treballs que han

fet les dones al curset de pauma. Part dels treballs realitzats en pauma formaran part d'una exposició sobre productes de la Terra Alta que es podrà visitar des del 19 d'agost fins el 19 de setembre al Palau Robert de Barcelona: "Terra Alta, terra d'encís".

JORNADES MARTINELLIANES

En motiu de l'Any Martinell (1998-99) la Universitat Catalana d'estiu, l'Ajuntament del Pinell de Brai i l'Associació Cultural Cèsar Martinell han organitzat unes jornades sobre Cèsar Martinell i la seva època. Aquestes jornades van tenir lloc els dies 26, 27 i 28 de juliol de 1999.

EXPOSICIÓ: CESAR MARTINELL I BRUNET: Entre el modernisme i el noucentisme

Per commemorar el 25è aniversari de la mort de Cèsar Martinell, la Fundació "la Caixa" ha organitzat l'exposició "Cèsar Martinell i Brunet: entre el modernisme i el noucentisme", que es presentarà en diverses poblacions de Catalunya relacionades amb la seva trajectòria com a arquitecte.

Al Pinell es pot veure aquesta exposició del 26 de juliol al 5 de setembre a la Cooperativa Agrícola i l'horari és de dilluns a diumenge d'11 a 13h i de 16 a 19h.

L'ESCOLA ESCRIU

Teatre a l'escola

Iris Cabanes Queixalós
Aida Ferré Forcadell

Un any més l'escola del Pinell ha participat a la Mostra de Teatre Escolar de la Terra Alta. Aquest any es va realitzar a Gandesa entre els dies 3 i 7 de maig. En el Festival de fi de curs es va tornar a representar les obres. Aquestes són:

Obra: "El flautista d'Hamelin" (conte popular)

Personatges: El flautista i l'alcalde

Argument: A un poble, Hamelin, hi havia moltes rates, un flautista les va matar. L'alcalde no li volia donar els diners. El flautista va tancar els nens, menys un nen coixet que els va salvar.

Actors: Els alumnes d'Educació Infantil

Coordinació: Joana Sabaté i Mertxe Garreta

Obra: "La flor romanial"

Autor: Guillem Cabrer

Personatges: L'àguila, la princesa, el rei, la reina, la pastora, els doctors i els prínceps

Argument: Una àguila estava tancada, un príncep la va rescatar i li va donar un xiulet. La va cridar i li va demanar la flor romanial. Al final aquest es va casar amb una princesa i va salvar al seu pare

Actors: Els alumnes de cycle inicial

Coordinació: Cecília Turmo i Carmina Serres

Obra: "El jardí d'en Flaira-nas"

Autor: Joaquim Carbó

Personatges: El mandarí i el seu poble

Argument: Un home, Tot-Per-Mi, tenia un jardí i volia coses impossibles. Uns pagesos i compradors li van demanar ajuda per que es queixaven del terrible mandarí Talla-Caps i si va negar. Un dia el fill del mandarí li van xafar tot. Van decidir lluitar i el van vèncer

Actors: Els alumnes del cycle mitjà

Coordinació: Àurea Martí Iglesias i Carmina Serres

Obra: "El que fa el vell de casa sempre està bé"

Autor: Hans Cristian Andersen

Argument: Un home tenia un cavall i després de fer molts canvis va acabar amb un sac de maçanes podrides. Fan una aposta amb uns jugadors i guanya

Actors: Els alumnes del cycle superior

Coordinació: Jaume Escudé

LA NOSTRA TERRA

LA FONT DEL BROI

La gent gran del poble encara recorda el dia 1 de desembre de 1929, quan l'aigua de la Font del Broi arribava a les aixetes de la Plaça. Això va suposar una gran millora, sobretot per les dones que, amb un ruquet, uns esgadells, i quatre cànters, havien d'anar fins a unes piques situades al barranc del Estolls, on comença la costa del Broi, per traslladar a casa uns 48 litres d'aigua.

Aquesta aigua procedeix de l'aiguaneix de la finca del Broi de ca Marcel·la. Cap a 1870 (data que figura a l'escut de la Font de la Plaça), l'Ajuntament i el propietari arriben a un acord per conduir l'aigua sobrant de la finca, fins el barranc dels Estolls, i més endavant van continuar la canalització fins al poble, a la font actual. L'aigua sobrant anava al safareig situat a la costa de l'Olla, on ara és a cal Serraller (Josep Olesa) i també a uns bancals, anomenats Freginals, de ca Marcel·la, per regar i fer hort. Durant els anys 20, l'Ajuntament renova la conducció i construeix el dipòsit del Calvari, que feren possible la inauguració de 1929.

Les dones tindrien l'aigua més prop de casa, però durant 37 anys encara l'haurien de carregar amb un cànter de 12 l. Anar a l'aigua era una tasca més de les dones i a l'estiu, quan la font rajava poc i costava omplir un cànter, havien de fer llargues cues i esperar fins que tocava la tanda. Aquest era un lloc com el safareig per fer petar la xerrada i assabentar-se de les noves del poble.

A vegades l'escassetat de l'aigua obligava al racionament d'un cànter d'aigua per persona. La tanda passava d'un carrer a l'altre i al crit de: A l'aigua! les dones havien d'interrompre qualsevol treball per agafar el cànter i cap a la Plaça.

Un altra data important fora el 1964, perquè permetria no patir més el problema de l'aigua. Ara per les aixetes de la Font sortiria l'aigua del riu Ebre i dos anys més tard ja arribaria a les cases, on només caldria obrir les aixetes.

Aquestes obres van permetre l'elevació de l'aigua des d'un pou situat a la finca de Juanito de la Vall de Benifallet fins al dipòsit, a uns 200 metres de desnivell i, a 2.350 m de distància. Les obres foren iniciades l'any 1961 amb un pressupost de 2.200.000 pessetes, aportades 1.400.000 per l'Estat i 800.000 per l'Ajuntament i els veïns, mitjançant una contribució especial, segons el líquid imponible i les "peonades" dels homes de 18 a 55 anys que es tornaven per treballar a l'obra. Van realitzar 18 peonades cadascú i sinó podien, havien de pagar 100 pessetes de jornal.

L'any 1986 es va doblar la canonada i es va fer un altre dipòsit al coll de les Raboses per millorar el consum. El pressupost de l'obra era de 14.654.170 pessetes., i la subvenció oficial era de 10.400.000 ptes. Ara bé, com les obres es van fer per administració del mateix Ajuntament encara es van estalviar 600.000 ptes. de la subvenció.

Molta gent no utilitza per beure l'aigua del pou de la vora de l'Ebre, i amb garrafes va a la font de la plaça on arriba l'aigua del Broi, de tipus bicarbonada-càlcica i una mica magnèsica. Per facilitar el subministrament d'aquesta aigua per tot el poble i millorar la conducció, que fins ara

Foto: Antònia Serres

tenia unes pèrdues d'un 50%, l'Ajuntament encarrega, a finals de l'any 98, el projecte de renovació de la conducció d'aigua de la Font de Broi.

Pressupost de l'obra	16.080.319 PTA
Subvenció de l'Administració	12.735.836 PTA
Aportació dels veïns	2.740.000 PTA
Aportació de l'Ajuntament	604.483 PTA

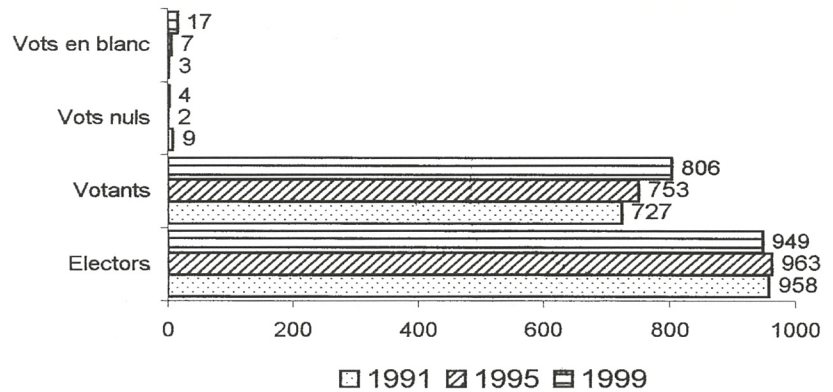
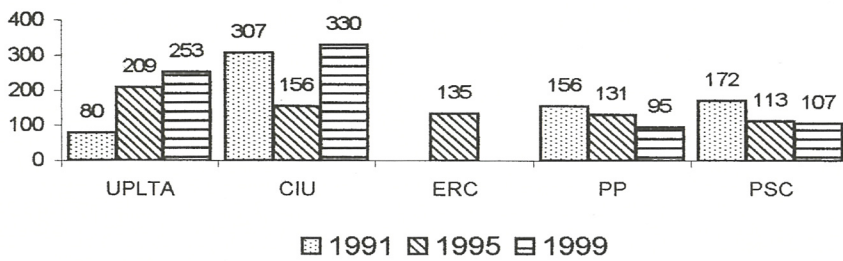
La part més important de l'obra ha consistit en renovar els 3,5 km de velles canonades de ferro per altres de polietilè, des de l'aiguaneix fins al dipòsit del Calvari, on es farà la cloració mitjançant un dosificador programat i d'aquí es distribuirà l'aigua a vuit fonts situades al Parc infantil, a la Plaça de l'Església, davant de l'Ajuntament, al costat de la Cooperativa, a la cantonada del carrer Barranc-Palla, Benifallet-Tortosa i al costat de la parada del cotxe de línia. Durant gairebé un segle, solucionar i millorar el subministrament d'aigua ha estat una preocupació dels governs municipals i la principal inversió econòmica, si tenim en compte les obres per regar 649 ha. del terme, que l'any 1994 va començar el DARP (1), (Fatumer núm. 10). Però a hores d'ara, diversos problemes en la instal·lació de les canonades, que han obligat en part a canviar-les, han impedit que ja es pugui regar.

Una vegada més, benvinguda sigui l'aigua.

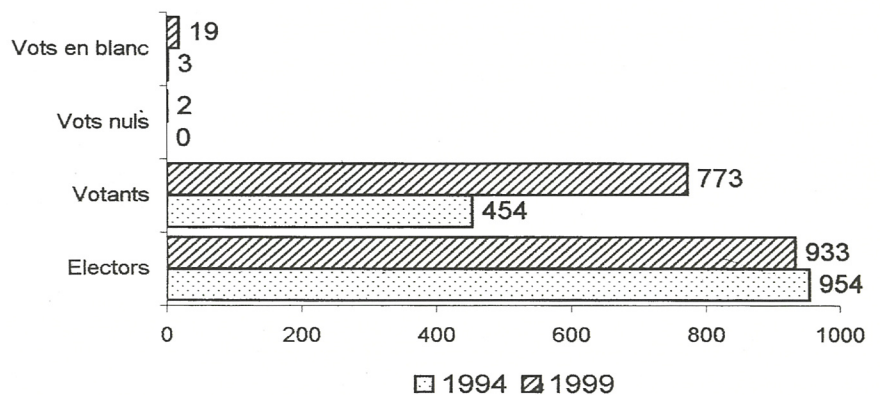
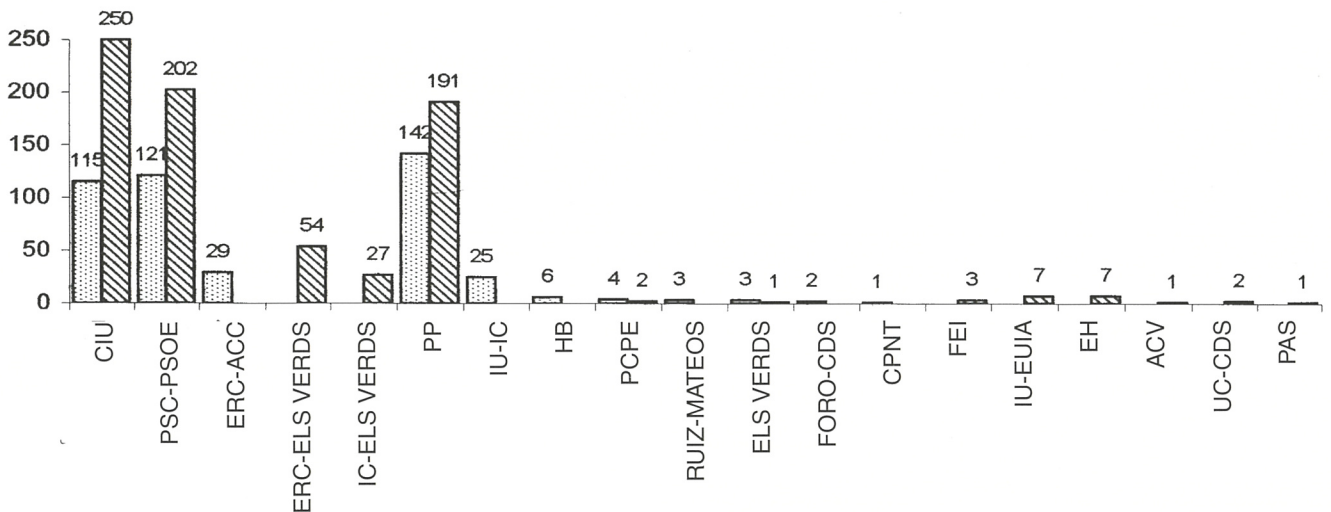
Antònia Serres Buenaventura

(1) Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

ELECCIONS MUNICIPALS

ELECCIONS AL PARLAMENT EUROPEU

DIES INTERNACIONALS I MUNDIALS DECLARATS PER LES NACIONS UNIDES, 1999

Juliol

- Ds. 3 juliol Dia Internacional de les Cooperatives
Dg. 11 juliol Dia Mundial de la Població

Agost

- Dl. 9 agost Dia Internacional de les Poblacions Indígenes del Món

Setembre

- Dc. 8 setembre Dia Internacional de l'Alfabetització
Dt. 14 setembre Dia Internacional de la Pau
Dj. 16 setembre Dia Internacional de la Preservació de la Capa d'Ozó
Última setmana Dia Marítim Mundial

Octubre

- Dv. 1 octubre Dia Internacional de la Gent Gran
Dl. 4 octubre Dia Mundial de l'Hàbitat
Ds. 9 octubre Dia Mundial del Correu
Dc. 13 octubre Dia Internacional per la Reducció dels Desastres Naturals
Ds. 16 octubre Dia Mundial de l'Alimentació
Dg. 17 octubre Dia Internacional per a l'Eradicació de la Pobresa
Dg. 24 octubre Dia de les Nacions Unides
Dia Mundial d'Informació sobre el Desenvolupament

Novembre

- Dt. 16 novembre Dia Internacional per la Tolerància
Ds. 20 novembre Dia de la Industrialització d'Àfrica
Dia Universal del Nen
Dg. 21 novembre Dia Mundial de la Televisió
Dl. 29 novembre Dia Internacional de la Solidaritat amb el Poble Palestí

Desembre

- Dc. 1 desembre Dia Mundial de la lluita contra la SIDA
Dj. 2 desembre Dia Internacional per a l'Abolició de l'Esclavitud
Dv. 3 desembre Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat
Dg. 5 desembre Dia Internacional del Voluntariat
Dt. 7 desembre Dia Internacional de l'Aviació Civil
Dv. 10 desembre Dia dels Drets Humans
Dc. 29 desembre Dia Internacional de la Diversitat Biològica

PLATS D'ARA I D'ABANS

Corder al forn

Ingredients:

- 1/2 kg. de corder a trossos
- 1/2 de patates tallades en rodanxes
- Alls crus
- Oli d'oliva
- Sal, pebre i canyella

Elaboració:

A una cassola de fang posem patates tallades a rodanxes d'un gruix aproximat d'una moneda i una miqueta d'aigua. Les assaonem en sal, pebre i canyella.

La carn, feta a trossos, la posem al damunt de les patates a la cassola.

Després piquem al morter alls crus; omplim lo morter d'oli d'oliva i ho aboquem damunt la carn.

Finalment ho posem al forn. Caldrà donar voltes a la carn de tant en tant, parant compte que no es ressequí.

Magda Ferré

QUI ÉS QUI?

A veure si coneixeu estos xiquets i xiquetes. Podreu observar que algunes parelles actuals ja de petits es posaven un al cosat de l'altre. Pura coincidència?

CAMPIONAT INTERCOMARCAL DE BIRLES 1999

Resultats de les tirades fins el 29 d'agost

TIRADA A RASQUERA

Classificació per equips:

1r El Pinell de Brai	16 fetes
2n Rasquera	15 fetes
3r L'Hospitalet de L'Infant	15 fetes
4t Xerta	14 fetes

Classificació individual:

1r Josep Lluís Lleixà (Xerta)	6 fetes
2n Josep Llop (El Pinell de Brai)	6 fetes
3r Joan Antoni Salgado (L'Hospitalet)	6 fetes

TIRADA A CORBERA

Classificació per equips:

1r Rasquera	15 fetes
2n La Fatarella	14 fetes
3r Masboquera	14 fetes
4t El Pinell de Brai	14 fetes

Classificació individual:

1r Joan Romera (Reus)	7 fetes
2n Josep Vallespí (El Pinell de Brai)	6 fetes
3r Ramon Porcar (Tivissa)	6 fetes

TIRADA A VANDELLÒS

Classificació per equips:

1r Corbera	18 fetes
2n Rasquera	17 fetes
3r Reus	17 fetes
4t Alforja	16 fetes

Classificació individual:

1r Josep Llop (El Pinell de Brai)	6 fetes
2n Joaquim Bosquet (Corbera)	5 fetes
3r Magí Turch (El Pinell de Brai)	5 fetes

TIRADA A MASBOQUERA

1r Alforja	17 fetes
2n Xerta	17 fetes
3r Rasquera	16 fetes
4r Hospitalet	16 fetes

1r Joan Baptista Mulet (vilalba)	7 fetes
2n Llorenç Gil	7 fetes
3r Josep A Itadill	7 fetes

TIRADA AL PINELL DE BRAI

Classificació per equips:

1r Corbera	20 fetes
2n Rasquera	17 fetes
3r Xerta	17 fetes
4t El Pinell de Brai	16 fetes

Classificació individual:

1r Josep Lluís Lleixà (Xerta)	7 fetes
2n Tomàs Miró (Raquera)	7 fetes
3r Joan Antoni Salgado (L'Hospitalet)	7 fetes

TIRADA A ALFORJA

1r Rasquera	20 fetes
2n Xerta	19 fetes
3r Alforja	19 fetes
4t Villalba dels Arcs	17 fetes

1r Mateu Gómez (Alforja)	8 fetes
2n Josep Beinages (Rasquera)	8 fetes
3r Jaume Blader (Rasquera)	7 fetes

CLASSIFICACIÓ ACTUAL DELS EQUIPS

1r Rasquera	130 fetes
2n L'Hospitalet de l'Infant	124 fetes
3r Corbera	123 fetes
4t El Pinell de Brai	121 fetes
5è Xerta	120 fetes
6è Alforja	117 fetes
7è Villalba dels Arcs	116 fetes
8è La Fatarella	109 fetes
9è Reus	102 fetes
10è Tivissa	98 fetes
11è Pratedip	95 fetes
12è Vandellòs	94 fetes
13è Masboquera	90 fetes
14è Colldejou	88 fetes

Ramon Hernández March

SECCIÓ D'EXCURSIONS "L'OLIVER DE LES ARRACADES"

Excursió al Barranc del Bacó

Dia: 25 de juliol del 99

Hora de sortida: 9 del matí

Lloc de sortida: la pista de l'Ajuntament

Aventurers: Magda de la Simona, Pere del Coixo i el seu fill David, l'Estefano, Simó (fill de l'Àngel Altadill), Floro, Maricin de Macarí, Pere Joan, Josep lo Fuster, la Imma del Cadirer, l'Eleuterio de ca Roman i les seves filles (natros).

A les nou del matí tots esmorzats i preparats vam agafar el cotxe direcció a Horta de St. Joan. On ens havíem de reunir tots, a tres quarts de deu, a la Farinera, però la impaciència i un petit error de càlcul va fer que no ens trobessin i sortiguéssim a les onze.

En arribar a la Franqueta i sense perdre més temps vam agafar la pista en direcció al barranc.

En arribar al barranc sec i pedregós, en un principi, vam començar a caminar, poc a poc vam anar veient petits tolls d'aigua, fins arribar a un de més gran, en el qual ens vam tenir de remullar de cap a peus i pujar unes roques amb l'ajuda d'una corda. Vam seguir amunt fins la una del migdia, hora que vam decidir baixar. Va ser una baixada emocionant, ja que totes les roques que havíem pujat amb les cordes ara ens les tocava saltar.

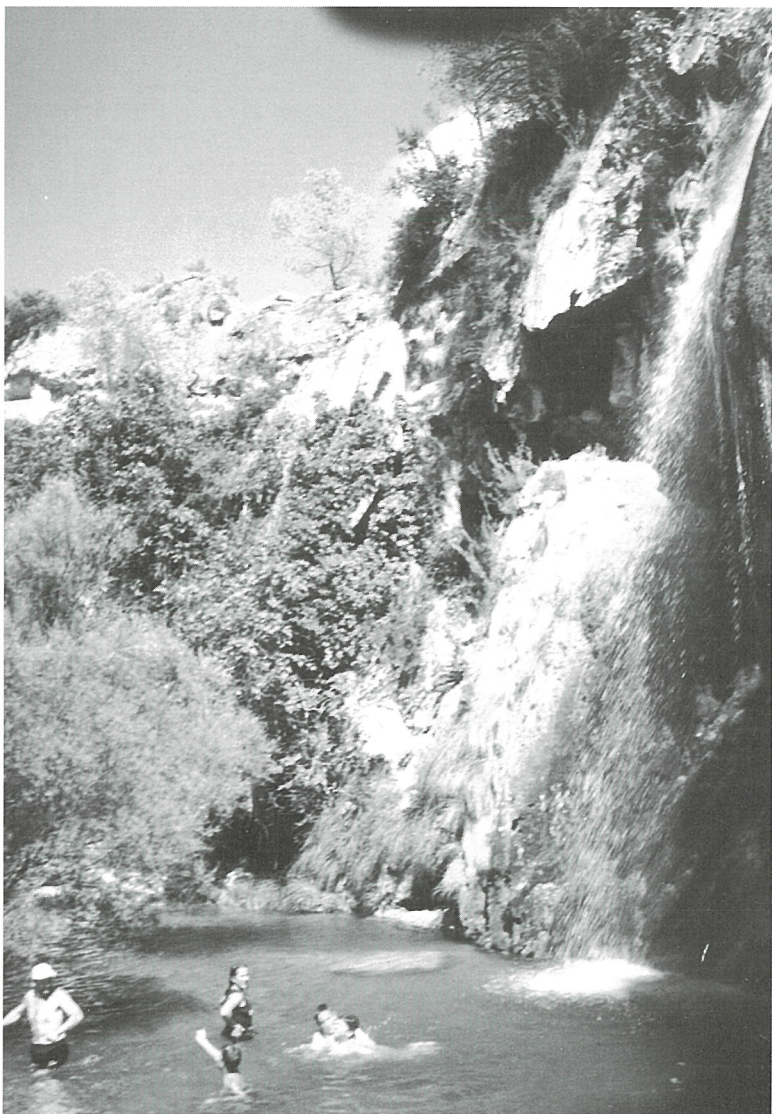

Foto cedida per Eleuteri Martínez

A les dos es va acabar la diversió i vam anar a dinar a la Franqueta. Per la tarda va ser tranquil·la, uns banyant-se al riu i altres fent un campionat de birles.

Anna i Marta Martínez

PROGRAMACIÓ del 4t trimestre del 99

Dia 24 d'octubre,

Excursió a Terranyes, Pimpoll, Pi Ramut, Mas del Torrero, La Miranda i Coll Montfort.

Hora de sortida: 8 del matí

Lloc: La pista

Cal portar l'esmorzar i el dinar

Dia 28 de novembre,

Excursió al Montsagre, Mas de Sotorres, Coll de la Gilaberta, punta d'En Grilló i baixador de Valero.

Hora de sortida: 8 del matí

Lloc: La pista

Cal portar l'esmorzar i el dinar

Dia 12 de desembre,

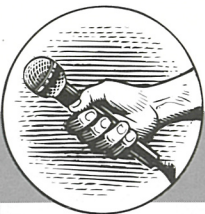
Excursió al Mas de Barberans.

Hora de sortida: 8 del matí

Lloc: La pista

Cal portar l'esmorzar

(el dinar es farà al restaurant)

**ENTREVISTA A MOSSÈN
MANEL MARTÍ CABANES**

1.- A on vau nèixer?

Vaig aparèixer a aquest món el dia 16 de març de 1925, en un poble molt bonic que es diu Ulldedeona. Té uns 5.000 habitants i forma part de la comarca del Montsià. És l'últim poble de Catalunya, limítrof amb Vinaròs, província de Castelló.

2.- Què recordau com a més bo de la infància?

La innocència amb que actuàvem. Formàvem grups segons el carrer on vivíem i ens reuníem en alguna casa per projectar les nostres aventures.

3.- Què recordau com a més dolent de la infància?

La Guerra Civil espanyola. Jo era escolà en aquell temps i observava com els sacerdots estaven preocupats i neguitosos. Recordo el dia que van incendiar l'ermita de la Pietat, patrona del meu poble, i el pànic d'aquella temporada. Tothom es tanca-va a la seva casa i ningú es fiava de l'altre. Pel matí corrien les notícies: aquesta nit han matat a ...

4.- Lo joc preferit de quan éreu petit.

Nosaltres no teníem tants jocs quan érem petits com els nens d'ara. Unes birles, un cavall de cartró, un parxís i poques coses més, però feliços com els nens d'ara tan carregats de coses. Teníem més temps per jugar que ara.

5.- Què volíeu ser de gran?

El contacte amb els sacerdots em va inclinar a valorar les coses religioses. Sempre em va agradar, però sense pensar que un dia podria ser capellà.

6.- Quina diferència trobeu entre els xiquets d'abans i els d'ara?

Els nens d'ara són més moguts i més inquietos per la influència de la tele, dels mitjans de comunicació, i més picardiosos que nosaltres, que érem més "pacífics", i el nostre radi d'acció era més petit.

7.- On vau estudiar?

Durant els anys de la Guerra a l'escola pública d'Ulldedeona com tots els altres nens. Després de la Guerra, el primer any de carrera de capellà a Castelló perquè Tortosa encara estava en mans dels que deien "rojos". Jo sóc el sacerdot més vell que va començar a estudiar després de la Guerra. Els altres companys són morts.

Cinc anys al col·legi de Jesús, llavors era el seminari. Els últims cinc anys al col·legi de Sant Josep, situat al "rastre" de Tortosa que havia fundat el beat Manuel Domingo i Sol.

8.- Com us va vindre la vocació de fer-vos capellà?

D'una manera molt senzilla: un sacerdot, fill del poble, ens va reunir a quatre nois i ens va animar a donar aquest pas. Quan tot estava preparat, el pare em va negar el permís: feia poc temps que havia vist morir molts sacerdots del poble d'una manera tan brutal..., i va tenir por que això es tornés a repetir. Estava decidit a quedar-me, però un dia sopant li vaig dir: "Si el dia de demà sóc un desgraciat, vostè en tindreu la culpa". Ell es va aixecar i em va contestar: "Pots marxar i fes el que vulguis". Mai he vist al pare tan content com el dia de la primera missa. N'estava orgullós que d'una família tant humil com la nostra, hagués sortit un fill capellà.

9.- Quan vau ser ordenat com a capellà?

El dia 27 de juny de 1948 a la catedral de Tortosa, de mans del bisbe Manuel Moll i Salord.

10.- Per a vostè, este fet què va significar?

Un canvi total en la meua vida. Sentir-me feliç de poder dedicar-me a Déu i als germans.

11.- Per què creeu que cada vegada hi ha menys capellans?

Perquè el nostre món s'ha secularitzat. El consumisme, el confort a la vida, la pèrdua dels valors espirituals fan que costi connectar amb el Déu transcendent i consagrar-li la vida.

12.- Com creeu que viuen la religió els joves d'ara?

Jo no sé si els joves d'ara, en general, tenen cap religió. La

paraula significa: "lligar-se a ..." i els joves d'avui no volen estar lligats a res. Van d'aquí cap allà, buscant però no han trobat el lloc on situar-se. Sensacions noves, però res no té durada. Es cansen amb facilitat de tot.

13.- Com explicariu la vostra etapa de mestre?

Com una de les més boniques de la meua vida. Vaig començar a estudiar de nou quan tenia 45 anys. A classe tots els dies i a examinar-se amb molta freqüència. Vaig sortir "directe", és a dir, no vaig haver de fer oposicions. He estat feliç amb els nens que he tingut a classe. Ells han entès que com que no tenia fills propis, els estimava molt. Encara es recorden del "hermano" quan em troben.

14.- Són compatibles la faena de mestre i la de capellà?

Totalment en pobles petits. Cal observar quants instituts religiosos estan dedicats a l'ensenyament privat. Poden ser dos coses complementàries.

15.- A quins pobles heu estat abans de vindre al Pinell?

Vicari d'Onda (Castelló)
Rector del Molar i la Figuera
Rector de Maials (Lleida)
Rector de Xerta, durant divuit anys
Rector i mestre de Villafranco del Delta i els Muntells.
Mestre al col·legi Bisbe Moll i administrador al poble del Pinell.

16.- Quants anys fa que esteu al poble?

Vint anys. Vaig venir-hi per dir missa els dissabtes i diumenges... És l'únic lloc que he escollit jo perquè no teníeu sacerdot i em vaig prestar jo.

17.- Què us ha aportat de positiu estar aquí al Pinell?

Complir amb la meua vocació de sacerdot, amb el que té això de positiu.

18.- I de negatiu?

Tenir responsabilitats sempre comporta el perill de no encertar en totes les coses: el que interpretin d'una manera diferent allò que tu has fet amb bona voluntat; pensar que sempre podries haver fet més.

19.- Una virtut i un defecte.

Ser sincer. Tenir poca picardia.

20.- Com passau el temps lliure?

Ara tinc massa temps lliure comparat amb l'activitat dels anys anteriors, que no tenia temps ni de comprar-me unes sabates.

21.- Un llibre.

¡Esta noche, la libertad! De Dominique Lapierre i Larry Collins (la gran figura de Gandhi).

Dins el carrer blau de Carme Riera. Novel·la catalana.

El món de Sofia de Jostein Garder. Novel·la sobre la història de la filosofia.

Més important que la meta és el camí de Teodor Suau. Publicació de l'Abadia de Montserrat.

22.- Una pel·lícula.

Les sandàlies del pescador.

23.- Una cançó.

N'escolto moltes però no en sé cap.

24.- Un programa de TV.

Informativo semanal, notícies, concursos, programes de natura com els dels animals que fan a la segona cadena.

25.- Un programa de ràdio.

El *Larguero* de futbol, de la Cadena Ser. Tot i que no en sé d'això.

26.- Nit o dia?

Nit. Vaig a dormir molt tard però també m'alço.

27.- Un lloc per anar.

Terra Santa. Palestina.

28.- Quin personatge us agradaria conèixer?

El Papa Joan II.

29.- Quin consell donariu a la gent del poble?

Que imitant a santa Maria Magdalena, patrona del Pinell:

- fossin servidors els uns dels altres
- fossin pacificadors
- fossin portadors de bones notícies.

EI PICAPEDRER

El picapedrer és qui treballa la pedra que ha d'ésser emprada com a element constructiu. Abans hi havia molts tipus de picapedrers, els que tallaven la pedra i la desbastaven, els qui construïen cases o els qui, amb més habilitat, tallaven les motlures i tota mena de detalls i elements escultòrics. Avui, el món de la construcció ha evolucionat tant que el picapedrer ha centrat la seva activitat a restaurar edificis antics o a incorporar algun element de pedra a construccions noves o rehabilitades.

L'arquitectura del passat ens informa de tot el que girava al voltant d'un edifici, des del poder econòmic de qui el paga, fins als corrents artístics del moment i l'habilitat constructiva dels picapedrers, alguns dels quals són verdaders escultors, com aquells artesans de l'edat mitjana que ens han deixat la seva obra en pedra tallada als capitells dels claustres i en tants elements de l'arquitectura religiosa.

La majoria dels artesans amb qui he parlat són gent gran que el primer que et diuen és "Quan jo plegui, això ja s'ha acabat". No és aquest el cas de Xavier Soler Borràs, un jove picapedrer de Vilalba. Ell m'ha parlat de com actualment aquest ofici preindustrial combina innovació i tradició, del diàleg que l'artesà estableix amb la pedra, cosa que suposa un bon coneixement de la matèria per esbrinar les possibilitats de transformar-la, superar les dificultats, i treure'n el millor profit, utilitzant les eines adequades.

Xavier va començar practicant l'ofici al costat d'un artesà. Ha estudiat a l'Escola d'Art de Tarragona i s'ha llicenciat en Belles Arts a la Facultat Sant Jordi de Barcelona. Ha treballat a tots els pobles de la comarca, (excepte el Pinell i Horta), al castell de Miravet, a la muralla de Tarragona, a l'arc de Barà, i a la façana gòtica del Palau de la Generalitat, entre altres. La seva feina es pot centrar tant en la restauració d'un edifici antic, com en l'elaboració d'una pedra de balcó una porta o una finestra.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

Normalment a cada lloc utilitzaven la pedra que tenien més a la vora per la dificultat del transport. A la nostra terra tenim la pedra viva de la zona de Tortosa, que s'explota a les pedreres d'Ulldecona, i la pedra de roca d'arena o pedra dolça que es coneix com de Vinaixa.

La pedra calcària (d'Ulldecona i de Vinaixa) és de tipus sedimentari i, per tant, a la pedrera es troba en estrats relativament uniformes. Les capes superiors solen ser més toves, de gra fi i de tonalitats ocres, i les inferiors, bastant més dures, de gra més gruixut i de to més grisós. La qualitat de la pedra, però, no està tant en funció de la seva duresa, com de la uniformitat i la compactació de tots els seus components.

A l'hora de fer una feina, caldrà escollir el tipus de pedra (calcària, granit, marbre, etc.), segons el que es vulgui aconseguir. D'aquesta elecció dependrà tant la tècnica i el tractament a utilitzar, com l'acabat final. La pedra tova ens demana una escarpra

ampla, mentre que la pedra dura exigeix un estri més estret. També hi ha pedres que permeten ser polides com si fossin marbre (Ulldecona), i altres que demanen acabats treballats (Vinaixa).

El llenguatge de la manufactura ens indica la tècnica utilitzada en l'elaboració del carreu. Així tenim que la seva textura externa ens parla del toc de les eines i de qui les utilitzava, així com de l'estil arquitectònic de l'època, a través dels models decoratius, els volums o la manera d'encaixar.

El picapedrer actual no pot ni ha de competir amb la indústria, tot hi que utilitza eines industrials com el disc i el martell pneumàtic, per tal de facilitar la feina. L'acabat final del treball, però, el fa a mà per donar personalitat a la pedra picada. Abans haurà de dibuixar la decoració que transformarà en plantilles i, una vegada plasmat el dibuix sobre la pedra, començarà la tasca principal: la talla.

El picapedrer, a part de tallar la pedra, també ha de saber col·locar-la a l'obra. Els paletes d'abans feien de tot, però amb l'especialització actual, no sempre es troba un entès en la pedra.

LA RESTAURACIÓ

La rehabilitació del patrimoni arquitectònic, encarregada per les institucions o els particulars que tenen el gust de millorar una façana, una porta o una finestres de pedra, proporcionen molta de la feina que fa actualment el picapedrer.

El pas del temps embruta la pedra, i per a la seva neteja s'utilitzen diferents estris i mètodes, des del raspall de ferro, les partícules de sorra o vidre projectades a una certa pressió, fins els raigs làser. En tot cas, per netejar la pedra, s'ha d'evitar el repicar-la, ja que amb aquesta actuació es modifica la textura que li va donar l'eina, a més de trencar la capa de protecció de tipus calçari, que el temps li ha donat com una mena de pell, i provocar-li microfissures que la desprotegeixen de les inclemències del temps.

EINES

Eines manuals per trossejar la pedra:

Mall: Martell gran utilitzat per trencar la pedra i com a percussor dels tascons.

Tascó: Falca de ferro per tallar la pedra amb la percussió del mall.

Escoda: Pic curt amb dues puntes, i de forma recta. S'utilitza per marcar regates, trencar blocs o desbastar. Els seus senyals són petits i uniformes.

Eines manuals per desbastar la pedra:

Escarpra: Barra de ferro, amb un doble bisell en un extrem.

Cresta de gall: Destral amb doble tall. Les dues o una d'elles són en forma de punxes. Serveix per afinar les cares.

Punxó: Barra de ferro acabada en punxa. Per treballar més fi i desbastar.

Foto cedida per Antònia Serres

ANTICS

Taup: Espècie d'escarpra amb fil més ample i sense afinar.

Gradina: Escarpra dentada. S'utilitza en treballs fins i deixa un dibuix com si es pentinés la pedra.

Maceta: Martell de metall. Es fa servir com a percussor de diferents eines.

Per moure les pedres:

Perpal: Barra de ferro per fer palanca.

Grípia: Peça que s'encaixa a la pedra per aixecar-la.

Ternals: Joc de politges per pujar les pedres a les bastides.

Cintra: Bastida de fusta amb la forma de la volta o l'arc que permet aguantar les dovelles mentre es construeix

Per a les formes, figures decoratives i marcar els eixos:

Regle, compàs, escaire, fals escaire i plantilla.

Eines de tipus industrial

Disc de diamant, martell pneumàtic o barrines i freses elèctriques, grues, etc.

PICAPEDRERS AL PINELL

Moltes persones del Pinell han estat relacionades al treball de la pedra, i d'una manera especial Cisco del Llop i Ramon del Roig. Cisco Serres es va iniciar com a picapedrer quan es va construir el Sindicat. En quedar-se vidu, es va traslladar a Narbona, on va perfeccionar l'ofici. Aviat va tornar al Pinell i durant anys passava tres o quatre mesos, pels pobles del Baix Aragó modelant els rolls, anomenats italians, per als molins d'oli. Després de la Guerra Civil va picar els esglaons de l'església, les pedres de la portada i la pila baptismal.

Els primers anys de la postguerra, quan l'oli era requisat, la gent se les enginyava per obtenir-lo d'amagat, de les maneres més rudimentàries. Cisco del Llop va construir un molí en miniatura i la gent li portava cabassets d'olives per moldre oli per menjar. Les seves filles i les amigues feien girar la roda del molí fins que van comprar un ruquet per fer la feina.

Era un home tan capaç de fer unes sandàlies amb el cuir de les cartutxeres que es trobaven per les serres acabada la guerra, com un dibuix. Així ho expressa el retrat que la Josefina de la Borrulla encara conserva del seu iaio, que Cisco li va fer mentre xerraven a la Pianola. No n'havia après a cap escola, però les seves mans podien transformar-ho tot.

Ramon Amposta era picapedrer dels qui arrencaven la pedra de les pedreres per convertir-la en grava, amb què arreglaven o feien les carreteres. Al poble hi havia diverses pedreres: la de Peig, a Planes de Mora, a la Roca de la Cister i al coll dels Lluaners. Allí passava la setmana sencera, picant en ple sol de juliol, a l'ombra d'un barret de palla i un mocador blau per assecat-se la suor.

El seu fill Pere, de 76 anys, explica ara l'experiència que l'any 1932 va viure amb el seu pare durant les vacances escolars, "dormíem en una màrrega de palla tota la setmana a la casella de peons caminers, situada als Lluaners, a la vora de la carretera. Jo m'ocupava de fer bullir el tupinet de fesols o la cassola d'arròs amb patates i abadejo".

Les eines que utilitzava eren: un mall, una barrina de set pams, una maceta amb mànec flexible, un perpal bastant pesat i un càvec.

A la pedrera havia de barrinar un forat de sis pams, aixecant la barrina i deixant-la caure una i altra vegada. Eren moltes les hores d'aquest esforç monòton i mecànic, realitzat per la força i la voluntat d'un home. Quan el forat tenia tres centímetres li anava tirant un *xorret* d'aigua perquè la pedra s'estovés, i així

fins que ja estava a punt de posar-li la càrrega de dinamita que consistia en un cartutx amb un pistó i una metxa. El col·locava al forat i l'acabava d'omplir de terra ben atapeïda. Una vegada encesa la metxa i realitzada l'explosió es despenien pedres tan grosses que s'havien de picar amb el mall per deixar-les de la mida d'un pa. A continuació seguia el procés amb la maceta, fins reduir-les com a punys.

Els Pequenys tenien la contracta per subministrar la grava i transportar-la a la vora de la carretera. Allí uns peons mesuraven els metres cúbics establerts que després havien de distribuir i estendre per la carretera, abans de passar la màquina de *salindrar* que ho deixaria aplanat per poder circular.

Pere explica que el seu pare també va treballar en la construcció de la via del tren de la Val de Zafán, entre del terme de Gandesa i el Pinell. Un indret on la via i el riu travessen la serra i es troben i separen entre ponts, túnels i estretes feixes del vessant de la serra. L'obra va ocupar nombrosos treballadors andalusos, bascos i dels pobles dels voltants.

Comenta Pere que, un dia calorós, el seu pare va demanar al *pinxe* que anés a omplir el pitxell d'aigua fresca al riu. L'encarregat de l'obra va preguntar on era el noi i a l'explicar-li el fet, va haver una discussió que va acabar així: "Tu no ets ningú per manar res. A la nit agafa les teues coses i no cal que tornos a treballar aquí." Però ja les circumstàncies començaven a canviar i els treballadors, organitzats en el sindicat CNT, van declarar la vaga. Vuit dies van estar aturats fins que Ramon va ser readmès a l'obra.

Fets com aquest ens mostren el tracte que rebien els treballadors en una època en què alguns estaven acostumats a que la seva raó fos llei per als subordinats.

No vull acabar sense recordar els marginadors professionals i els pagesos que, al llarg dels anys, han aixecat els margers, pedra sobre pedra, i han transformat les inclinades vessants en bancals aptes per al conreu. Pareds de pedra seca que esglaonen i donen horitzontalitat a estretes faixes, moltes ja ermes, però encara queda en les pedres grises i en els portells, el testimoni de les mans i els homes que les van aixecar.

BIBLIOGRAFIA

Fullana, Miquel. Diccionari de l'Art i dels Oficis de la Construcció. Palma de Mallorca, Ed. Moll, 1988.
Informació facilitada per Xavier Solé Borràs

Antònia Serres Buenaventura

Foto cedida per Antònia Serres

ACTES DELS PLENS DE L'AJUNTAMENT

Acta de la sessió plenària de caràcter ordinari del dia 9 de desembre de 1998

Absents:

Josep Ll. Serres Ferré, per raons laborals.

01.- Aprovació de l'acta de la sessió anterior

S'ACORDA:

Aprovar-la en el seu contingut.

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

Es fa constar que les propostes presentades al punt 14, Pla Territorial Terres de l'Ebre, són les següents:

- Tema PEIN: formar una comissió de municipis afectats.

- Tema energia eòlica: declaració del Pinell com a zona prioritària de desenvolupament de l'empresa eòlica.

- Tema camí verd vall de Zafán: sol·licitar rehabilitació de les antigues estacions de RENFE.

- Tema danys causats per la Guerra Civil: crear dotació de crèdit per rehabilitar zones danyades per la Guerra Civil.

02.- Ratificació dels acords de la Comissió de Govern

03.- Ruta per la Pau/senderisme

Inicialment, la Ruta per la Pau presentava uns itineraris que no passaven pel casc urbà del municipi: a instàncies d'aquest Ajuntament el Consell Comarcal ha reconsiderat aquesta posició inicial i així s'ha pogut incorporar a la Ruta per la Pau els senders necessaris per tal que l'itinerari final de la Ruta per la Pau passi pel casc urbà del municipi.

El Ple de l'Ajuntament es dona per assabentat.

04.- Moció pro-seleccions nacionals de Catalanes

S'APROVA la present Moció:

Primer.- L'Ajuntament en Ple, acorda dirigir-se a tots els grups polítics del Parlament de Catalunya, per instar-los a adoptar les actuacions o disposicions que estimin més adients a fi de crear el marc ideal perquè les federacions esportives catalanes puguin disposar del suport i facilitats necessàries a fi que les seves seleccions esportives actuïn i compleixin en tots els àmbits internacionals en representació de l'esport català i en el seu dia pugui arribar-se al reconeixement per part del CIO del Comitè Olímpic de Catalunya.

Segon.- L'Ajuntament en Ple, acorda dirigir-se al Govern de la Generalitat de Catalunya a fi que faci totes les gestions oportunes a tots els nivells, estatal i internacional, per facilitar aquesta projecció de l'esport català i que alhora suposarà una projecció internacional de Catalunya, així com, que pugui facilitar els fons necessaris per tirar endavant aquest projecte, i doni tot el suport tècnic que calgui a fi que pugui esdevenir la consolidació de la vinculació internacional de les federacions esportives catalanes.

Tercer.- L'Ajuntament en Ple, acorda dirigir-se al Govern de l'Estat i al Consejo Superior de Deportes, sol·licitant que doni les màximes facilitats per tal que es compleixi la voluntat del Parlament de Catalunya, que les seleccions esportives catalanes puguin actuar sense dificultats en els diferents àmbits internacionals i per una millor i més gran participació o projecció exterior de les nacionalitats de l'Estat espanyol.

VOTACIÓ: regidors a favor (7). Vot en contra (1): PP.

05.- Moció sobre la condonació del deute als països afectats per l'huracà Mitch

ACORDS:

1.- Instar el govern central que condoni el deute, que tenen els països centreamericans afectats per l'huracà "Mitch", amb l'administració espanyola.

2.- Instar el govern central que estengui aquesta acció solidària a la comunitat internacional i pressioni en tots els àmbits supranacionals a què s'adoptin disposicions i mesures anàlogues destinades a l'eliminació del deute extern, per pal·liar d'aquesta forma la situació externa que viuen

els països centreamericans víctimes d'aquesta tragèdia natural.

3.- Comunicar aquests acords al govern de l'Estat i al govern de la Generalitat als Consolats dels països centreamericans afectats per l'huracà "Mitch".

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

06.- Moció de suport al desenvolupament de l'energia eòlica

ACORDS:

Primer.- Donar ple suport institucional al desenvolupament de l'energia eòlica mitjançant la implantació de parcs eòlics al municipi del Pinell de Brai.

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

07.- Redistribució de fons FEDER 5b

S'ACORDA:

Primer.- Presentar sol·licitud formal davant el DARP per tal d'accedir a un ajut econòmic de fins al 50% de la inversió prevista per l'execució de l'obra "Renovació conducció aigua potable font del Broi".

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

08.- Sol·licituds llicències municipals

Acta de la sessió plenària de caràcter ordinari del dia 21 de gener de 1999

Absents:

Delmir Prieto Serrà, per convalescència d'intervenció quirúrgica.

Josep Llorenç Serres Ferré, per motius laborals.

01.- Aprovació de l'acta de la sessió anterior

S'ACORDA:

Aprovar-la en el seu contingut.

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

Es rectifica el redactat de l'atorgament de la llicència d'obres al c/Calvari, 15 en els següents termes: La proposta d'Alcaldia de vinculació del seu atorgament va ser sotmesa a votació amb el següent resultat: vots

a favor (6), vots en contra (2): senyors Delmir Prieto i Miquel A. Miranda.

02.- Renovació de la conducció de l'aigua potable des de la font del Broi

02.1.- Convocatòria licitació per adjudicació obra pública

S'ACORDA:

Primer.- Aprovar "Renovació conducció aigua potable des de la font del Broi", amb un pressupost total d'inversió xifrat en 15.416.978 pessetes. VOTACIÓ: unanimitat regidors assistents a l'acte.

02.2.- Finançament estimatiu obres aigua font del Broi

Aquest Ajuntament compta amb els següents recursos financers :

* 4.500.000 pessetes
PAM Diputació.

S'ha formalitzat sol·licitud d'ajut econòmic davant el programa europeu Feder/DARP/:

* 5.000.000 pessetes
FEDER

S'ha sol·licitat reunió formal amb el Delegat Territorial del Govern per tal que autoritzi la transmissió de fons del PUOISC-comarcal:

* 6.268.602 pessetes
PUOISC-COMARCAL

Hi ha la possibilitat de transferir del PAM destinat a l'obra "Pista poliesportiva Pinell de Brai" l'import de:

* 1.000.000 pessetes
PAM Diputació.

Qualsevol variació a la baixa d'aquest finançament estimatiu serà cobert amb aportació econòmica dels veïns del municipi, mitjançant CC EE.

S'ACORDA:

Primer.- Aprovar finançament estimatiu presentat.

Segon.- Supeditar l'inici de les obres a l'aprovació del finançament consolidat per part d'aquest Ajuntament Ple.

Tercer.- Adscriure la despesa a efectuar per l'execució d'aquestes obres al programa d'inversió a contemplar al Pressupost Municipal 1999.

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

L'Alcalde senyor Martí presenta al Ple de l'Ajuntament el dictamen tècnic de la Junta d'Aigües que contempla al Pinell de Brai, juntament amb Tortosa i Ascó com un dels pobles que més consum de l'aigua de l'Ebre efectua: és de tot punt de vista una necessitat prioritària garantir un nou subministrament d'aigua per al consum humà .

03.- Renovació de la pòlissa de crèdit de Banca Catalana

S'ACORDA:

Primer.- Renovar pòlissa concertada amb Banca Catalana per import de set milions de ptes, a formalitzar mitjançant compte de crèdit a cancel·lar en el termini d'un any, en concepte d'operació de tresoreria per garantir disponibilitat en efectiu a les operacions a realitzar des de la tresoreria municipal.

Segon.- Liquidar totalment l'anterior pòlissa de crèdit pel mateix import concertada amb data 12.02.98.

Tercer.- Establir com a garantia suplementària l'afectació dels recursos econòmics provinents de l'IBI i l'IVTM corresponents a aquest Ajuntament.

VOTACIÓ: vots a favor (6). Vots abstenció (1): UPLTA.

04.- Modificació puntual de les normes subsidiàries i complementàries de planejament

S'ACORDA:

Primer.- Aprovar inicialment la modificació puntual de les Normes Subsidiàries i Complementàries de Planejament del Municipi del Pinell de Brai, pel que fa a:

- Supressió de la perllongació del tram de carrer Catalunya entre el carrer de Sta. Magdalena i el límit del sòl urbà (sentit camí de la Creu).

- Nova alienació parcial del c/ Pilonet.

Quart.- Presentar davant urbanisme la necessitat d'impulsar les següents correccions: racionalització zona verda c/ St. Llorenç, zona posterior central elèctrica i millorar amplada genèrica del c/ Pilonet (en tant que zona de serveis).

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

05.- Comptes Recaptació Any 1998.

<i>Concepte</i>	<i>Càrrec</i>
IBI urbà	5.202.842.-
IBI rústica	930.934.-
II AA EE	1.748.282.-
Taxa camins	756.608.-
Totals:	8.638.666.-
<i>Ingressos</i>	<i>Deutors</i>
4.837.092.-	365.750.-
915.925.-	15.009.-
1.622.655.-	125.627.-
677.309.-	79.299.-
8.052.981.-	585.685.-

S'ACORDA:

Aprovar Compte de Recaptació voluntària 1998.

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

Acta de la sessió plenària de caràcter ordinari del dia 23 de febrer de 1999

Absents: Senyor Josep Ll. Serres Ferré, per raons laborals, senyor Delmir Prieto Serrà, convallescència mèdica.

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior

2. Adjudicació d'obres de la Font del Broi

S'ACORDA:

Primer.- Adjudicar les obres de "Renovació conducció aigua potable des de la Font del Broi" a l'empresa constructora Enrique Martinez, Construccions segons oferta econòmica xifrada en 15.108.639 pta.

Segon.- Autoritzar les despeses derivades d'aquesta contractació amb càrrec als pressupostos municipals 1999, en disposar del finançament plenament consolidat.

Tercer.- Encarregar la direcció tècnica de les obres als serveis tècnics municipals.

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

3. Actuació servei carreteres Av. Catalunya / C. Carretera

S'ha dut a terme a l'Avinguda Catalunya / C. Carretera una actuació de pavimentació asfàltica. Des de l'Ajuntament es cursaran missives

d'agraïment per a les instàncies administratives que han realitzat aquesta actuació sense cap mena de despesa per a les arques municipals. Quant el tema dels guals s'ordenarà un polític amb quars per fer-les més accessibles. També es tractarà el tema barreres arquitectòniques per facilitar accessos per a minusvàlids.

4. Moció presentada per la Unió de Pagesos

Feta la lectura de la moció sobre la sequera en l'olivera presentada per la Unió de Pagesos.

S'ACORDA:

Aprovar-la en el seu contingut

Traslladar-la a les Administracions Públiques afectades

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

5. Estudi comparatiu preus gestoria

En considerar les diferents ofertes-preus presentades per les gestions interessades en accedir a la prestació dels serveis propis d'aquest Ajuntament quant l'àmbit gestor.

S'ACORDA:

Primer.- Atorgar a la gestoria Todó-Serres la prestació dels serveis de gestoria d'aquest Ajuntament del Pinell de Brai, a partir de l'1 d'abril de 1999.

VOTACIÓ:

- A favor del present acord (4).

- En contra (2): senyora Laura Crespo / senyor Josep R. Pellissa (en considerar que la diferència de preus a favor de Todó-Serres no és tan significativa com per deixar els serveis de la gestoria que actualment presta els seus serveis a l'Ajuntament).

- Abstenció (1): senyor Pere Joan Chertó.

6. Petició Lleua Biberó per nomenar un carrer

Des de l'Associació Lleua del Biberó s'ha plantejat a aquest Ajuntament la possibilitat que al nostre municipi pugui existir un espai / carrer / zona que dugui el nom d'aquesta associació, per tal de retre homenatge a totes les persones que van participar en els fets de la batalla de l'Ebre (Guerra Civil).

En considerar l'actuació de rehabilitació duta a terme a la zona del cas-

tell -casc antic de la població- i existint en aquest espai un mirador adient a aquesta possibilitat plantejada.

S'ACORDA:

Primer.- Proposar el nomenament d'aquest mirador existent com "Mirador de la Lleua del Biberó".

Segon.- Informar als veïns d'aquesta zona.

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

7. Sol·licitud veïns del C. La Palla

Presentada pels veïns C. La Palla, sol·licitud per realitzar la renovació del paviment del seu carrer, existint consens quant l'execució de les obres (amb participació dels mateixos veïns en el finançament global del projecte).

Es presenta a l'Ajuntament Ple aquesta iniciativa que es pretén tingui caràcter d'actuació pilot extensible així a d'altres conreus del casc antic de la població.

Bàsicament es realitzarà una doble proposta a pressupostar:

Exclusivament paviment (amb formigó i mallasso).

Introduint vorera clàssica amb pedra. En ambdós casos es renovarà la conducció d'aigua existent.

Per tal d'aconseguir una actuació integral de la zona, es convocarà a una reunió a part dels veïns del C. Tortosa per atendre l'actuació plantejada. Es redactaran 2 dibuixos - dissenys per il·lustrar l'actuació a fer.

L'Ajuntament Ple es dóna per assabentat.

8. Sol·licitud ajut econòmic Governació

En considerar el projecte d'obra pública "Renovació conducció aigua potable des de la Font del Broi", amb un pressupost total d'inversió xifrat en 15.416.978 pta.

S'ACORDA:

Primer.- Sol·licitar davant la Delegació Territorial del Govern de la Generalitat de Catalunya a Tarragona la concessió d'un ajut econòmic extraordinari per tal de subvenir el 50% de la inversió prevista, és a dir, 7.708.489 pta.

VOTACIÓ: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

Quant el finançament global de l'obra "Renovació conducció aigua potable

des de la Font del Broi" es fixa en els següents termes:

PAM 5.500.000 pta.
(s'inclouen els fons en principi destinats al C. Sta. Magdalena)

Governació 4.000.000 pta.
(per confirmar)

Junta Aigües 4.000.000 pta.
(per confirmar)

Aportació Municipi 1.916.978 pta.
(Ajuntament / veïns)

Total projecte 15.416.978 pta.

El Ple de l'Ajuntament en dóna conformitat explícita a aquesta nova proposta de finançament.

9. Llicència d'obres

10. Precs i preguntes

L'alcalde senyor Martí informa al Ple que s'han identificat els nens que van fer la trencadissa de vidres de faroles al parc infantil i que se'ls passarà a liquidar l'import de les despeses de reparació.

També s'han conegut les persones que van fer mal al cotxe del senyor Ricard Altadill / pintades al cotxe del senyor Juan José Borrull.

S'informa al Ple que s'han iniciat els treballs de restauració i pintura de la Central: la restauració anirà íntegrament a càrrec de FECSA. Alhora l'estudi per col·locar el nou transformador al poble està prou avançat, però encara sense resolució definitiva.

Pren la paraula el senyor Pere Joan Chertó per plantejar al Ple si l'Ajuntament si va tenir coneixement a priori i/o a posteriori de l'actuació de les forces de seguretat de l'estat a un local de la població.

L'alcalde senyor Martí exposa que ell personalment mai no va tenir coneixement ni cap informació sobre l'actuació de la Guàrdia Civil a la població: pensem que es tractava d'una operació anti-droga i per la seva naturalesa, són molt secretes.

El senyor Pere Joan Chertó exposa que, efectivament, ell com a regidor de l'Ajuntament va adreçar-se als agents que van fer l'actuació i aquests el van informar que es tractava d'una actuació de caràcter ordinari.

Es notifica el fet que cap dels regidors de l'Ajuntament va tenir coneixement previ i/o a posteriori de l'actuació de les forces de seguretat per cap conducte oficial i/o d'altre tipus.

MEDICINA I SALUT

CONSERVACIÓ DELS ALIMENTS

L'home primitiu no podia emmagatzemar ni carn ni peix ni altres aliments; els aliments en un curt espai de temps es descompassaven i s'alteraven. Però ja en l'antiguitat utilitzaven mètodes que resolien alguns problemes: mètodes de conservació com la dessecació a l'aire lliure, la fermentació i el refredament en neveres naturals de gel o neu; els quals actualment encara es fan.

Actualment, la conservació d'aliments és un procés industrialitzat que, amb diferents tècniques, permet l'emmagatzematge d'aliments durant molt temps.

Els sistemes actuals de conservació es poden classificar en dos grups:

- **mètode directe de conservació:** destrueixen els microorganismes responsables de la

descomposició. Les tècniques més utilitzades són l'esterilització, la pasteurització i l'ús d'additius (antibiòtics i altres conservants).

En l'esterilització s'arriba a temperatures de 100 - 150 °C i en la pasteurització només s'arriba a 60 - 80 °C. La pasteurització no destrueix tots els microorganismes però és suficient per eliminar aquells que produeixen malalties a l'home; l'avantatge que té la pasteurització és que no altera ni l'estructura ni el gust dels aliments.

- **mètode indirecte:** impedeix el creixement de microorganismes en l'ambient. Aquí es suprimeixen algunes de les condicions ambientals necessàries per a la vida dels microorganismes, com l'aigua, l'aire o la calor. Entre els mètodes utilitzats hi ha l'envasament al buit (eliminació de l'aire), la deshidratació i la dessecació (eliminació de l'aigua), i la refrigeració i la congelació (eliminació de la calor).

Conservació dels aliments

Temps aproximat de conservació dels aliments emmagatzemats en un congelador de quatre estrelles.

FRUITES I VERDURES	TEMPS
Fruites (pelades o sense pelar, senceres o a rodanxes)	12 mesos
Bledes, albergínies, col, espinacs, pèsols, faves, mongetes, pastanagues.....	12 mesos
Espàrrecs i tomàquets.....	9 mesos
Carxofes, api, coliflor, pebrots, porros i raves	6 mesos
CARNS I PEIXOS	
Carn de bou, vaca o vedella (en trossos grans, bistecs o mitjanes)	12 mesos
Carn de bou, vaca o vedella (picada)	3 mesos
Carn de xai (en trossos grans o mitjanes)	12 mesos
Carn de porc (en trossos grans, mitjanes, costelles o bistecs)	9 mesos
Carn de porc (picada)	3 mesos
Pollastre o gall d'indi (sencer o trossejat)	12 mesos
Ànec, oca o caça (sencers o trossejats).....	6 mesos
Peix blanc.....	3-4 mesos
Peix blau.....	2 mesos
Marisc.....	2 mesos
PRODUCTES LÀCTICS, OUS	
Mantega sense sal.....	6 mesos
Mantega amb sal.....	3 mesos
Margarina	12 mesos
Formatge curat.....	3-4 mesos

Formatge tendre.....	6 mesos
Gelats.....	3 mesos
Nata.....	6 mesos
Ous (sencers, rovell o clara).....	6 mesos

ALTRES ALIMENTS

Pa comercial.....	2 mesos
Pastissos (sense mantega ni nata).....	4-6 mesos
Pastissos (amb mantega o nata).....	3 mesos
Guisats, estofats o plats cuinats.....	1-3 mesos
Sopes i brous.....	3 mesos
Pasta.....	6 mesos
Salsa de tomàquet.....	12 mesos

Preguntes populars

- Quant temps es poden guardar els aliments al frigorífic?

La refrigeració inhibeix el creixement de bacteris, però alguns poden créixer lentament. El temps de conservació depèn del tipus d'aliment; així el peix o la carn es conserven durant 1 o 2 dies, altres aliments poden durar setmanes o mesos.

- Pot guardar-se un aliment cuinat fora del frigorífic durant unes hores?

Quan es cou un aliment desapareixen els microorganismes que conté, però si es deixa a temperatura ambient durant un temps llarg, alguns cossos que resisteixen a la cocció poden donar lloc a altres gèrmens o pot contaminar-se per altres gèrmens que existeixen al lloc on es guarda l'aliment cuinat. Per això, qualsevol aliment cuit s'ha de posar a la nevera, quan està una mica fred, i deixar-lo allí fins la seva consumició.

- Si es congelen els aliments, es conserven millor que al frigorífic?

És clar que sí, ja que la congelació (- 18 °C) mata molts microbis i així els aliments poden conservar-se durant setmanes.

- Es diu que els aliments congelats són menys nutritius, és cert?

El procés de congelació no fa desaparèixer cap nutrient; ara bé, pel fet d'estar emmagatzemats durant molt temps poden perdre part de vitamina C i algunes vitamines del grup B.

- És cert que els aliments congelats si es descongelelen no es poden tornar a congelar?

Sí. Quan un aliment es descongela, els microorganismes que sobreviuen recuperen l'activitat i poden alterar l'ali-

ment quan es troba a temperatura ambient. Si després l'aliment es torna a congelar, el seu estat pot ser insatisfactori i pot produir intoxicacions quan es consumeix .

- Quina funció té el paper d'alumini?

No és un conservant i, per tant, no retarda la descomposició dels aliments. L'únic que fa és impedir la dessecació, de manera que els aliments guarden la seva textura i gust propis.

- La llet embotellada s'ha de guardar a la nevera?

Si la llet és esterilitzada pot guardar-se fora de la nevera quan l'envàs estigui tancat; una vegada obert s'ha de posar a la nevera.

Si la llet és pasteuritzada s'ha de guardar sempre al frigorífic, encara que no s'obri.

- Són eficaços els mètodes de conservació en salaó i fumats?

La salaó elimina part de l'aigua per les propietats dessecants de la sal comuna. I el fumat conserva els aliments per l'assecat i perquè els aliments absorbeixen substàncies antimicrobianes que porta el fum.

Actualment, encara són bons mètodes de conservació.

- Quin perill tenen les conserves caseres?

Les conserves caseres poden tenir el microbi *Clostridium botulinum* que produeix una intoxicació alimentària que s'anomena botulisme. Aquest microbi és molt resistent a la calor, per destruir-lo són necessàries temperatures superiors a 100 °C. Per aquest motiu, les conserves caseres s'han d'esterilitzar bullint a l'olla a pressió durant 10 minuts com a mínim.

- Com es reconeix si una llauna de conserva està en mal estat?

Perquè presenta deformacions, parts oxidades i bombaments. En obrir-les produeixen males olors i xiulen perquè desprenen gasos.

Temps aproximat de conservació dels aliments emmagatzemats en una nevera normal

FRUITES	TEMPS
Freses, cireres, figues	1-2 dies
Albercocs, préssecs, prunes, peres, raïms, advocats, plàtans	3-5 dies
Pomes, melons, cítrics	7 dies
VERDURES	
Espàrrecs, bròquil, espinacs, enciam, escarola, cebes, blat tendre	1-2 dies
Mongetes verdes, coliflor, api, cogombre, pebrots verds, carabassó, tomàquets	3-5 dies
Remolatxa, pastanagues, raves, cols.....	7-14 dies
Patates, moniatos, cebes	varis mesos
CARN I PEIX	
Carn picada, carn de porc, volateria, menuts	1-2 dies
Tallades de carn, mitjanes, trossos per cuinar, carns cuinades	3-5 dies
Peix.....	1-2 dies
EMBUTITS I FIAMBRES	
Pernil curat, fiambres	3-5 dies
Beicon, embotits fumats, salsitxes de Frankfurt.....	7 dies
LLET I DERIVATS, OUS	
Llet, formatge fresc.....	3-5 dies
Mantega, margarina, formatge cremós	2 setmanes
Formatge curat.....	3 mesos
Ous.....	1 setmana

Josep Maria March

SOLUCIÓ AL "QUI ÉS QUI" DE LA PÀGINA 8

1.- Hermilina	15.- Manuel de la Grabiela (viu fora)
2.- Jaume de Valeri (viu fora)	16.- Bruno
3.- Antònia de Cigala	17.- Angeles de la Bienvenida (dona de Bruno)
4.- Mercè de Selestino	18.- Joan Arnal (germà de David) (viu fora)
5.- Teresa d'Amposta (viu fora)	19.- Felisa
6.- David Arnal (viu fora)	20.- Pilar de la Marrojana
7.- Rosa de la Generosa	21.- Salvadora de Calil
8.- Josep Maria Pallarès (home de la Rosa)	22.- Juanita de Variol
9.- Adela de Cobarret (viu fora)	23.- Teresina de Pau Vidal (germana de la Maria Josepa) (viu fora)
10.- Esperança de ca l'Enrique	24.- Llorenç de Genaro (viu fora)
11.- Pepita de Cotito (viu fora)	25.- Maria Josepa de la Verana
12.- Maria Josepa de Pau Vidal (viu fora)	
13.- Mariana de la Sabiel	
14.- Llorenç de Marcel·lí	

ACTIVITATS CULTURALS DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL PI DEL BROI 1998-1999

Setembre:

Dilluns 7:

- Ballada de jotes a Tortosa

Dissabte 12:

- Ballada de jotes a Gandesa

Diumenge 13:

- Tirada de birles a Xerta

Diumenge 20:

- Tirada de birles a Reus

Diumenge 27:

- Excursió des de Gandesa a Puig Cavalier i la Fontcalda

Octubre:

Diumenge 4:

- Tirada de birles a Tivissa

Divendres 9:

- Representació de l'obra teatral: *Per no entendre el castellà*

Dissabte 10:

- Conferència: "La carta de poblament del Pinell i el seu temps" a càrrec del Sr. Albert Curto Homedes, director de l'Arxiu de les Terres de l'Ebre
- Actuació del grup Traüt de Tarí

Diumenge 11:

- Ballada de jotes al Pinell

Diumenge 18:

- Tirada de birles a l'Hospitalet de l'Infant

Novembre:

- Número 12 de la revista FATUMER

Diumenge 15:

- Excursió a la serra de Prades

Desembre:

Diumenge 20:

- Excursió als Ports d'Horta, mas de Sotorres, Vacarissal, coll de la Gilaberta, mas de Fandos, baixador de Valero.

Gener:

Diumenge 31:

- Excursió a Montcaro, mola de Gatí

Febrer:

Diumenge 21:

- Excursió de Paüls a l'estació de servei de Benifallet

Març:

Diumenge 7:

- Excursió als ports d'Horta de Sant. Joan: la Marvera, carrer Ample, rases de Maraco, l'Espina i montanyoles

Diumenge 21:

- Representació de l'obra teatral: *Per no entendre el castellà* a Capçanes

Abril:

- Número 13 de la revista FATUMER

Diumenge 11:

- Tirada de birles a Rasquera

Diumenge 18:

- Tirada de birles a Masboquera

Diumenge 25:

- Tirada de birles a Corbera

Maig:

Diumenge 16:

- Tirada de birles a Vandellòs

Diumenge 23:

- Excursió als Algar

Juny:

Diumenge 13:

- Tirada de birles al Pinell

Diumenge 20:

- Tirada de birles a l'Alforja

Diumenge 27:

- Excursió del Pinell a Corbera

Juliol:

Diumenge 4:

- Tirada de birles a Coldejou

Diumenge 11:

- Tirada de birles a Pratedip

Diumenge 25:

- Excursió: pujada i baixada del barranc del Bacó

Agost:

Diumenge 8:

- V Trobada de Jotes

Diumenge 29:

- Tirada de birles a Vilalba
- Ballada de jotes a Paüls

Setembre:

Diumenge 5:

- Tirada de birles a La Fatarella

Dissabte 11:

- Ballada de jotes a Gandesa

Diumenge 12:

- Tirada de birles a Xerta

Diumenge 19:

- Tirada de birles a Reus

Diumenge 26:

- Excursió: Besseït, riu Ulldemó, mas dels Olivers, l'Enclusa, canal del Rito, ullals de la Figuerassa.

Foto cedida per Ramon Faneca

CERÀMICA
Humanés
 MAJOR. 7 426051

ELECTRICITAT i FONTANERIA
A&B C.B.
 INSTAL·LACIONS D'ELECTRICITAT I FONTANERIA
 C/ Pilonet, 13. Tel. 977 42 63 38

LA BRASA

Àngels Amposta Borrull
 Camisseria - Cansaladeria
 Xarcuteria
 C/ Miravet, 6. Tel. 977 42 61 59

Pa amb tomàquet i pernil
 Carn a la brasa feta a la llenya
 Venda de pernils i embotits a preu de magatzem

 C./Constitució, 9. Tel. 977 42 61 95 - Pinell de Brai (Tarragona)

Un Colaborador

FUSTERIA MECÀNICA
BAPTISTA VALLESPÍ ESPINÓS
 C/ Pilonet, 19. Tel. 977 42 60 63
EL PINELL DE BRAI

FERRETERIA PINELL
 Ferreteria - Material Elèctric - Llistes de noces
 Articles de Regal - Accessoris per a la casa i llums
 Plaça del Mercat, 5
 Tel. 977 42 63 42

Caixa Tarragona
La nostra força!

PINTURES I DECORACIONS
SERRES
 Camí de la Creu, 10
 Tels. 977 42 60 34 - 977 42 60 05
EL PINELL DE BRAI

Maria Borràs Amposta
Comestibles en general
 C/ de la Font, 8. Tel. 977 42 62 67

Un Colaborador

FORN DE PA
Teresa Espinós Guari
 C/ Forn, 2 - Tel. 977 42 61 11 - EL PINELL DE BRAI

Taller Mecànic
Eleuterio Serres Amposta

BANCO SANPAOLO
CORRESPONSALIA
 C/. Major, 11 · 43594 EL PINELL DE BRAI

"TODÓ & SERRES"
 GESTORIA ADMINISTRATIVA
 Plaça Farola, 5 baixos
 43780 Gandesa - TARRAGONA

FARMÀCIA

**Laureano
Blanch
Escruriola**

C/ Sant Jordi, 3 - Tel. 977 42 60 76

SALVADOR RAMÍREZ

CONSTRUCTOR D'OBRES

Camí Creu, s/n
Tel. 977 42 63 83

FORN DE PA I PASTISSERIA

MONTAÑA

Plaça del Mercat, 2
Tel. 977 - 42 62 17

EL PINELL DE BRAI

SOLVERD

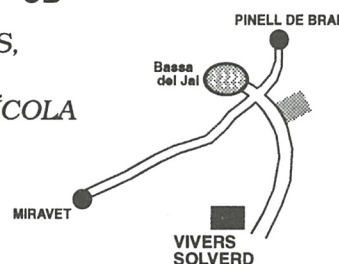
CB

- VIVERS D'ARBRES,
- VINYA
- I PLANTER HORTÍCOLA

Ptda. Bassa Jai, s/n

Tel. Oficina 977 26 30 22

PINELL DE BRAI

ÒSCAR ESPINÓS AMPOSTA

**Reparació de calçat
Artesania en cuir**

**Gran surtit en corretges i
sandàlies**

Julio Antonio, 11
Tel. 977 40 01 46 - **MÓRA D'EBRE**

RESTAURANT BAR

ÀNGEL

**ESPECIALITATS EN CUINA
CASOLANA**

local refrigerat

C/ Font, 10. Tel. 977 42 62 35
EL PINELL DE BRAI

**COOPERATIVA
DE CONSUM
SANTA MAGDALENA**

C/ Tortosa, 4
Tel. 977 42 60 86

Perruqueria Unisex

CRIS

C/ Lleida, 26 Tels. 977 42 60 05 - 977 42 60 34
EL PINELL DE BRAI

CONSTRUCAT

TRANSPORTES

SERRESTRANS, S.L.

C. de la Font, 9 · 43594 EL PINELL DE BRAI (Tarragona)
Tels. 977 42 60 03 - 977 42 63 01

**GERMANS
FABREGAT,
C.B.**

**CONSTRUCCIONS EN
GENERAL**

C. Sta Magdalena, 18
Tels. 977 42 60 73 - 977 42 62 77
43594 **EL PINELL DE BRAI**

BAR

JOIENA

Varietat en tapes
i pizzes per
emportar

Carretera, 9
Tel. 977 426 296

FELIU

Productos Refractorios

**MATERIALES DE ALTA CALIDAD
PARA LA INDUSTRIA**

Gres Rústico

EBRO

FÁBRICA
Carretera Gandesa, s/n
Tel. 977 42 62 46
Fax 977 42 63 27
EL PINELL DE BRAI (Tarragona)

OFICINAS Y ALMACÉN
Polig. Ind. El Canal, Nave 10
Ctra. Nac. 340 Valencia-Barcelona
Tel. 964 53 52 50
Fax 964 53 54 30
12540 VILLAREAL (Castellón)

Laureano Serres Montagut
Servicios informáticos
INTERNET
www.lasm.com

La informàtica al Pinell

www.lasm.com
laureano@lasm.com
tel. 977 42 63 56

**REVISIÓ MÈDICA I PSICOTÈCNICA
PER A OBTENIR O RENOVAR
ELS PERMISOS DE CONDUIR I D'ARMES**

CENTRE DE RECONeixEMENT MÈDIC "MÓRA D'EBRE"

Desde 1987 sempre al seu servei

Anselm Clavé, 1, 2n - 1^a
Tel. 977 40 18 13
43740 MÓRA D'EBRE

Agraïm la seva confiança!!!!